

Röé – Mózes összefoglalója

Röé hetiszakasz tartalma ראה

Szakaszunk – Röé (5Mózes 11:26–16:17.) – többek között megismétli a tiltott állatok és madarak listáját, és ezzel párhuzamos a leviticusi Smini szakasszal. Figyelmeztet a hamis prófétákra, megismétli a vér élvezetének tilalmát és előírja a bálványimádás megszüntetését ez elfoglalt Kanaánban, amiből ezáltal lesz Izrael Földje (Erec Jiszráél). A szakasz végén a három zarándokünnepet ismétli és részletezi az Írás, hangsúlyozva ezek örömnep jellegét.

„Íme lásd,” szól Mózes Izrael népéhez, „én elétek helyezek a mai napon áldást és átkot.” Az áldást arra az esetre, ha teljesítitek Isten parancsolatait, az átkot pedig arra az esetre, ha elhanyagoljátok azokat. Amikor majd a nép átkel a folyón a Szentföldre, az áldást a Gerizim hegyén, az átkot pedig az Ébál hegyén kell kimondania. – **5Mózes 11:26–32.**

A zsidóknak megparancsoltatik, hogy ne kövessék a különböző idegen isteneket, hanem pusztítsák el mindazokat a bálványokat, amelyeket az előttük levő népek szolgáltak. Az Örökkévalónak azonban egy Szentélyt kell majd építeni azon a helyen, „**amelyet az Örökkévaló, a ti Istenetek kiválaszt, hogy ott lakozzék a neve**”, és ahová a népnek majd a Neki szánt áldozatokat kell hoznia; tilos Istennek bárhol máshol áldozatot bemutatni. Állatokat mindazonáltal máshol is lehet előírás szerint levágni, ha nem áldozatnak szánják, hanem a húsuakat akarják megenni; a vért azonban (melyet a Szentélyben az oltárra folytatnak) tilos elfogyasztani. – **5Mózes 12.**

Az Örökkévaló figyelmezteti a zsidó népet, hogy kövessék a Tóra utasításait, és „**ne tegyenek hozzá, és ne vegyenek el belőle**”. Továbbá, a hamis prófétát, vagy bárkit, aki másokat bálványimádásra csábít, meg kell ölni; a bálványimádó városokat le kell rombolni. – **5Mózes 13.**

Újfent említésre kerülnek a kóser szárazföldi állatok és halak megkülönböztető jegyei, valamint a nem

kóser madarak csoportja (**amiről először a 3Mózes 11-ben esik szó**). Említésre kerül, hogy tilos állat tetemét fogyasztani, illetve „**gödölyét az anya tejében**” főzni, ami valójában általános tilalom a teljes és a húsos keverésére. – **5Mózes 14:1–21.**

Minden termény (**második**) tizedét Jeruzsálemben kell elfogyasztani, vagy pénzért eladni, a pénzből ott ételt venni, és azt ott elfogyasztani. Bizonyos években a tizedet nem megenni kell, hanem a szegényeknek kell adni. A marhák és juhok elsőszülöttjeit fel kell ajánlani a Szentélyben, a húsuakat pedig a kohánitának (**a papnak**) kell elfogyasztaniuk. – **5Mózes 14:22–29.**

A jótékonykodás micvája arra kötelezi a zsidót, hogy adománnyal vagy kölcsönrel segítse meg szűkölködő felebarátját. A szombat-évben (minden hetedik évben) minden tartozást el kell engedni, a zsidó rabszolgákat pedig szabadon kell engedni, és „búcsúajándékokkal” kell ellátni őket. – **5Mózes 15:1–18.**

A Tóra megparancsolja, hogy az elsőszülött állatokat Jeruzsálemben áldozzák fel, és húsuakat ott fogyasszák el. Továbbá megtiltja, hogy segítségükkel bármilyen munkát végezzenek. – **5Mózes 15:19–23.**

A szakasz a három zarándokünnepre – **Peszách, Sávuo és Szukkot** – vonatkozó törvényekkel zárul; ezek azok az alkalmak, amikor mindenkinek meg kell jelennie Isten előtt a Szentélyben. – **5Mózes 16.**

Hetiszakasz: Röé (רה"ה)

ERÉNYEK, HIBÁK ÉS LÁTÁSOK

Áldások és átkok. Felkavaró téma az eheti Tóra-szakaszból. Mózes megint figyelmezteti a gyülekezetet, a nagy próféta eszükbe idézi, hogy a szent élet áldást hoz rájuk, ha viszont nem vesznek tudomást az Örökkévaló szaváról, az kikerülhetetlenül átkot von a létükre. Mózes a figyelmeztetést a héber röé igével vezeti be, ami azt jelenti: „**Lásd**”. „Íme lásd, én elétek helyezik a mai napon áldást és átkot. Na de miért „**lásd**”? Mi van itt látnivaló? Felmutatott talán nekik valamit? A Tórának nem szokása virágos nyelvezetet alkalmazni a pusztá költői hangzás kedvéért. Mi volt ott néznivaló? Miért a röé?

Az egyik válasz, hogy önmagában az is, miként nézünk valamire, hatással lesz az életünk áldásaira vagy átkaira. Hogyan nézünk másokra, magunkra? A perspektívánk, ahogy a dolgokat látjuk, bizony meghatározza, hogy az életünk áldott, vagy – Isten mentsen tőle – éppen ellenkezőleg.

A szent életű berdicsevi rabbi Lévi Jichák az egyik jom kippur alkalmával egy erős fiatalembert látott az utcán szégyentelenül zabálni. A rabbi hangot adott a föltevésnek, nyilván beteg, azért nem böjtölhet. A fiú közölte vele, hogy a legjobb egészségnek örvend. Akkor talán elfelejtette, hogy aznap van a böjt szent napja? „**Ki ne tudná, hogy ma jom kippur van?**” – hangzott a felelet. Ezek szerint nem tanították meg neki, hogy a zsidók nem esznek ezen a napon? „**A legkisebb gyerekek is tudják, hogy jom kippur böjt nap, rabbi.**” Lévi Jichák rabbi az égre emelte szemét, és azt mondta: „**Világ Ura, lásd, milyen a te néped! Íme, ez a zsidó ifjú, aki akkor sem hazudik, ha minden kötél szakad!**” A berdicsevi rabbi mindig képes volt másokra könyörülettel, megértéssel, jóindulattal nézni.

Hogyan tekintünk a mások által élvezett javakra, áldásokra?

Boldogok vagyunk-e értük is, helyettük is, vagy irigységgel figyeljük őket? Hogy tekintünk magunkra és a magunk hibáira? Tárgyszerű igyekezettel, vagy szubjektív, torz szemüvegen át? „**Ez az ember utolsó smucig, fogához veri a garast is. Én? Én csak odafigyelek arra, hogy mire költök.**” „**Ő embergyűlölő, ki se mozdul a csigaházából. Én? Én csak jobb szeretek otthon lenni.**” „**Makacs, mint az öszvér! Én? Én tudom, mit akarok.**”

Nyilvánvaló, hogy a látásmódunk, ahogy a világot és a körülöttünk élőket szemléljük, komoly hatással van arra, ahogy az élet velünk „**bánik**”. Nem véletlenül mondja bizony Mózes: „**Lásd**”. Mert a történelmire kétségkívül hatása lesz annak, ahogy nézzük a dolgokat.

Jichák Schneerson rabbi (1880–1950) egyszer elmesélte, hogy kicsi gyerekként megkérdezte az apját: „**Miért van az embernek két szeme?**” „**A jobb szemünk – felelte az apja – a szeretetelli használatra való, mikor felebarátunkra tekintünk, a bal szemünk viszont az ítéletre való, mikor olyasmit szemlélünk, például a cukorkákat, ami nem olyan fontos az élet nagy összefüggései szempontjából.**”

A Röé hetiszakaszban a „**lásd**” örök emlékeztető mindannyiunknak, hogy az életszemléletünk önmagában is képes erény vagy hiba lenni. Nézzük hát a világot megfelelően, és fogadjuk be az Örökkévaló áldásait az életünkbe.

Glitzenstein Rabbi

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Naftali Krausz: Röé heti szidra magyarázata

KI VEHETI IGÉNYBE A JÓTÉKONYSÁGOT?

„Ha lesz közötted nincstelen szűkölködő, testvéreid közül, valamelyik lakóhelyeden, az Országban, amit az Örökkévaló ad neked – ne légy keményszívű és szűkmarkú szegény testvéredel. (Hanem) nyisd ki a kezedet (vagyis légy bőkezű) és adj neki kölcsönt amikor és amennyire szüksége van. Adva adjál neki (vagyis adj szívesen) és ne essék rosszul neked amikor adsz, mivel ezért áld meg téged az Örökkévaló minden munkádban és minden vállalkozásodban. Mert nem fogy ki a nélkülöző az országból, ezért parancsolom neked, hogy légy bőkezű az Országodban lévő szűkölködőkkel szemben”. (5 Mózes, 15, 7-11).

Már beszéltünk többször a Tóra szocializmusáról, melynek a parancsolatokban kifejezett mechanizmusa, nem engedi a nincstelent elesni. Az ókori Izraelben, békeidőben, nem voltak koldusok és nem találtattak éhező emberek. Voltak nincstelenek, akiket a Tóra parancsolatai „tartottak el”, vagy a fejlett kamatmentes kölcsön-rendszer segítségével, amely lehetővé tette, hogy a kiskereskedők, házalók stb. ne menjenek tönkre, vagy a jótékonyosság (Cödáká) tapintatosan gyakorolt módszerével.

Az állam, amit a király testesített meg, nem foglalkozott ezzel, nem voltak szociális segélyt nyújtó hivatalok, amelyek kezén eladminisztrálódott volna az erre a célra szánt pénz. Csak nagy szárazság/éhínség idején volt a király vagy a szellemi vezető (mint Jehuda, a Fejedelem az i.sz. második évszázadában) kénytelen megnyitni az állami magtárakat, hogy élelmezze a rászorulókat.

A Tóra hivatalosan kölcsönről beszél – zálog ellenében adott kölcsönről – de a szövegből nyilvánvaló, amit Rási a Szifré alapján itt mond: „**Ha nem akar adományt elfogadni – akkor add neki kölcsön formájában.**” A kölcsön elengedését a Tóra minden hetedik (Smita) évben előírja, de nem tiltja, hogy a kölcsönző bármikor elengedje azt, ha látja, hogy a szűkölködő helyzete nem javult.

Itt a Tóra egy közbevetett mondatban figyelmeztet: nehogy valaki a hetedik év közeledtével, megtagadja a segítséget, abból kiindulva, hogy mindjárt itt a kölcsön-elengedés éve és ilyenkor „**nem érdemes adni**”. Mert a szegény, mást nem tehetvén, Istenhez kiált és ez neked véteknek lesz felróva. Hanem? „**Adva adjál...**”

A dupla „**adj**” igét, Bölcsseink úgy értelmezték, hogy „**akár százszor is**” (Szifré, Dvárim, 117). Vagyis ne mondja az ember, ha pénzt kérnek tőle, hogy „**már adtam erre a célra**”, vagy „**adtam már eleget**”, hanem adjon és újra adjon. A zsidó bölcselők gyakran hangsúlyozták, hogy a jótékonyosság egyenes arányban van az ember jövedelmével. Minél többet áldoz jótékony célra – annál jobban gyarapszik vagyona. A dolog elvi alapja a tizedek rendjében található. Az ókori Izraelben az emberek adományt adtak a kohanitáknak és tizedet a levitáknak és a szegényeknek. Erre mondja a Tóra „**Tizedelve tizedelj...!**” (5. Mózes, 14, 22) és Bölcsseink egy nyelvi bravúr segítségével, ezt úgy értelmezték, hogy „**Tizedelj – hogy meggazdagodj!**” (Táánit, 9a). (A drus alapja: a „tized” és a „gazdagság” azonos betűkből, illetve szótöből ered: Á.S.R).

Izrael utolsó prófétája, Máláchi, kesztyűt dob a népnek: „**Hozzátok be a tizedeket a magtárakba... és tegyetek engem próbára: (hogy) megnyitom az ég csatornáit és bőséges áldást árasztok rátok...**” (Máláchi, 3, 10). Istent tilos próbára tenni. Azonban, ebben az egy dologban szabad: ha a tizedeket megfizetik és ezzel biztosítják a leviták és kohaniták megélhetését - akkor jön a megígért bőség.

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Naftali Krausz: Röé heti szidra magyarázata

Mivel a jómód és ellentétben vele a szegénység – nincsenek körülhatárolva és a fogalom relatív – Bölcsseink a Talmudban és nyomában a Sulchán Áruchban megállapítottak bizonyos határokat. Meddig „nincstelen” valaki olyannyira, hogy igénybe veheti a cödáká szolgáltatásait? Ha valakinek van 200 zuz (korabeli pénz, nem tudjuk pontosan milyen értéket képvisel ma) – akkor már nem vehet a jótékonyagra elkülönített pénzből. Ezzel szemben egy jobb napokat látott zsidónak, aki elszegényedett, de hozzá van szokva, hogy magas színvonalon éljen – „**adnak akár egy lovat is hogy lovagoljon és egy szolgát, aki szalad előtte és kiszolgálja**” (Ktubot, 67b). Ezzel szemben a talmud maximalja a cödáká térfogatát, mondván, hogy egy ember ne osztogasson el jótékony célra többet, mint vagyonának egy ötödét (Ktubot, 50a.és 67b)

Egyszer egy vallásos, haszid zsidóról „**kiderült**” hogy többet, sokkal többet „**pazarol**” (a Talmud ezt a kifejezést használja!) a megengedettnél. A felelőségre vonásra válaszolva, azt mondta: ha az égi bíróságon majd csak ezt fogják ellene felhozni, tudni fogja, hogy helyzete jó. **Maimonides** megállapítja, hogy egy nélkülözőnek, aki nem akar adományt elfogadni, oly módon kell segíteni, hogy kvázi kölcsönt nyújtanak neki és azután „**elfelejtik**” kérni, hogy térítse meg a kölcsönt. A Chinuch könyve idézi Maimonidést, aki azt mondja, hogy „**nem láttam és nem hallottam egy városról, ahol lett volna akárcsak egy tízfőnyi zsidó közösség és nem volt benne cedáká pénztár**”. Ez egyfajta doboz volt, amiben mindenki tett bele pénzt, senki nem tudta, hogy ki és mennyit, hogy aki kapja, ne szégyenüljön meg. A pénzt erre a feladatra kinevezett feddhetetlen életű emberek osztották ki a nélkülözők között. Már a Talmud lefektette az alapelveket, ami a cedáká-pénz gyűjtését és elosztását illeti: Nem kevesebb mint két ember gyűjt és nem kevesebb mint három ember osztja a pénzt, hogy a folyamathoz a gyanúnak még az árnyéka se férhessen. A cödáká törvényei szerint, még egy olyan nincstelen, aki a cödákából él – is köteles cödákát adni, ha vannak nála is szegényebbek. Ezzel szemben a halacha alkalmaz egy megkötést: a szegénynek adni kell „szükségletei fedezésére”, de senki nem köteles megváltoztatni státusát szegényről gazdagra.

Az idők folyamán a cödáká (jótékonyosság) fogalma kiterjedt és eltérébélyesedett. Ma nemcsak az egyén anyagi megsegítése, a szó szoros értelmében vett megélhetése, számít cödákának, hanem egyes nevelési és népjóléti intézmények fenntartása (mint vallásos zsidó iskolák, jesivák, betegsegélyzők stb.) is. Ma drága gyógyszereket vásárol egy erre specializálódott szervezet, míg egy másik szegény lányokat segít kiházasítani, vagy egy szülönő szülésutáni szanatóriumát finanszírozza. Mindez a cödáká gyűjtőnév alatt.

„**Jótéteményt (cödáká) gyakorolt az Örökkévaló Izraellel (vagyis a zsidókkal), azzal, hogy szét-szórta őket a népek között...**” (Pszáchim, 87b) – mondja egy Talmud bölcs. Az általános magyarázat keserűen pragmatikus: mi ebben a „**jótétemény**” (cödáká)? A válasz az, hogy ha a gójok gyilkolják a zsidókat Európában, akkor megmenekülnek Ázsiában és Amerikában. Erre mondta Káliser rabbi, a vallásos cionizmus egyik vezéralakja: Ez nagyon biztató és vigasztaló, de meddig lehet a cödókeből élni? A Chinuch szerint a cödákát „**örömmel és jó szívvel**” kell gyakorolni. Könyvében, amelyet kvázi fiához adresszált, azt írja többek között: „**ne gondold fiam, hogy a jótékonyosság csak azokra vonatkozik, akiknek nincs mit enniük, vagy nincs egy ruhájuk, amit felvegyenek**”. A jótékonyágot néha egy tehetős ember is élvezheti – mondja a Chinuch – például, ha idegenben van, vagy beteg, vagy nincs nála pénz (vagy csekkfüzet, illetve kreditkártya) stb. Chinuch konklúziója: gyakran egy jó, vigasztaló szó, is cödákának számít.

Raj Tamás:

Bibliaiskola

A két kőtábla

Miután a Szináj-hegyi kinyilatkoztatás után Mózes 40 napot töltött a hegyen, magával hozta a kőbe vésett igéket. **„Leszállt Mózes a hegyről, és a tanúság két táblája a kezében (volt), mindkét oldalán írott táblák, erről is, arról is írva voltak. S a táblák Isten alkotásai voltak, és az írás Isten írása volt, a táblákba vésvé” (Mózes II. könyve, 32. fejezet 15-16. vers).** Tudjuk, hogy ezeket a kőtáblákat Mózes, az aranyborjú láttán összetörte, s az új táblákat immár neki kellett elkészítenie. **„Kifaragott két kőtáblát, (amelyek olyanok voltak,) mint a korábbiak” (Ugyanott, 34. fejezet 4. vers).** A **„mindkét oldalon”** történő írás azt jelenti, hogy a táblákon a szent szöveg a hátoldalon folytatódott.

Hogyan kell azonban értenünk azt, hogy Isten maga készítette és maga írta a kőtáblákat? A Talmud szerint ezek már régen készen állottak, s a teremtés hatodik napjának végén alkotta őket a Mindenható? Ennek megvalósulása a teremtés célja. Majmúni viszont úgy véli, **„Isten műve”** annyit tesz, hogy nem mesterséges emberi alkotás, hanem a természetben találta Mózes a követ, mert minden, amit a természetben látunk, Isten alkotása. **„Isten írása”** pedig olyan, mint a zsoltár szerint az égbolt: **„Ha látom eget, ujjaid alkotását” (Zsoltárok könyve, 8. fejezet 4. vers),** vagyis a táblák szövege Isten szavára valósult meg, az ő kívánságára, akarata szerint.

A zsidó hagyomány szerint már a Tízparancsolat elhangzásakor a nép nemcsak hallotta, de látta is a szent szöveget, méghozzá a hegy csúcsa fölött, **„fehér tűzzel írva fekete tűzre”.** Ezért mondja a Szentírás, hogy **„az egész nép látta a hangokat és a tűzcsóvákat” (Mózes II. könyve, 20. fejezet 15. vers).** Sőt, egy talmudi mester szerint az igék folyamatos írással jelentek meg, nem volt bennük szóköz. Ez azért érdekes, mert az írástörténészek is úgy vélik, ilyen lehetett a legősibb írásforma.

A kőtáblák mérete 3-6, a kettőé együtt 6-6 arasz volt (Talmud, Baba Batra 14/b). Számukra készítette el Mózes a frigládát (héberül áron habrit= a szövetség ládája, vagy áron hakódes= a szentség ládája). (Vigyázzunk: a zsidó hagyomány ugyanígy nevezi a zsinagógák frigyszekrényét is, mert a héberben egy szót használnak a ládára és a szekrényre, amely a reneszánsz korában az előbbiből jött létre.) A két kőtáblát Mózes helyezte el a szent ládában (V. könyv, 10. fejezet 5. vers), de a zsidó hagyomány szerint az összetört táblákat is mellétette, hogy általuk figyelmeztesse, a népet egykori lázadására, s hogy törvény nélkül széttörik a nép (Talmud, Brakhot 8/a).

Raj Tamás:

Bibliaiskola

Mindkét táblán öt-öt parancsolat helyezkedett el, az első táblán az Isten és a nép (**első sorban Izrael népe**) közti törvények, ma úgy mondanánk: vallási-erkölcsi parancsolatok, a másodikon az egyes ember és embertársa közti, mai szóval társadalmi-erkölcsi parancsolatok találhatók. A Tízparancsolat első szava (**anókhi = Én vagyok**) Istenre vonatkozik, s így az első tábla tartalmát jelképezi, míg utolsó szava (**leréakhá = a felebarátodé**) a második tábla lényegét szimbolizálja. S hadd tegyük hozzá: az a legfőbb törvény célja, hogy elvezesse az embert az elsőtől az utolsóig, az Egyisten tiszteletétől az emberszeretetig.

Említettük már, hogy az első ige a szabadságról szól, s hogy ez előfeltétele az első táblán található összes többi törvénynek. Hasonló jelentőséggel bír az utolsó parancsolat is, amely voltaképpen nem is igazi parancsolat. Lássuk az írást! **„Ne kívánd meg felebarátod házát! Ne kívánd meg felebarátod feleségét, sem szolgáját-szolgálóját, sem ökrét-samarát, semmit, ami a felebarátodé!” (Mózes II. könyve, 20. fejezet 14. vers)**. Miről is szól voltaképpen, milyen gyakorlati előírást tartalmaz ez az ige? Elvégre a kívánságot, a vágyakat, az érzelmeket nem lehet törvényben szabályozni! Ezért aztán azt kell mondanunk, a tizedik parancsolat az egyes emberhez szóló, általános érvényű előírás, amely a tulajdon tiszteletét fogalmazza meg, hogy betartása esetén az ember elkerülhesse az összes többi, a második táblán található tilalom megszegését. Hiszen aki tiszteli a másét, az megbecsüli a másik ember életét, tiszteli a más feleségét, nem fogja meglopni a más vagyonát, és nem fog érte érte hamis esküt tenni. Így a Tízparancsolat, a két kőtábla — az első és az utolsó ige alapján — az emberi szabadság és a tulajdon elveire épül.

Izrael népe, amikor végre elfogadta a Tízparancsolatot, egyöntetűen így szólt: **„megcselekedjük és meghallgatjuk” (héberül: naasze venismá, ugyanott, 24. fejezet 7. vers)**. A hagyomány szerint a két szó a két táblának felel meg. Ám a szavak sorrendje értelmetlennek tűnik: hogyan cselekedhetjük meg, ha csak később fogjuk meghallgatni, megérteni? Csakhogy arra kell gondolnunk, a nép akkor még nem értette pontosan a törvény jelentését, s ahogy a kisgyermeknek előbb kell táplálkoznia, előbb kell anyatejet adni, mintsem felfogná, megértené a tej hasznos voltát, úgy Izrael népe is tudomásul vette, előbb gyakorolnia kell a törvényt, hogy azután mélyebb tanulságait levonhassa. **„Ha meggyújtod a lángokat, a menóra középső része felé világítson mind a hét láng”** — hangsúlyozza a **Szentírás (Mózes IV könyve, 8. fejezet 2. vers)**. Egyesek szerint a **Dávid-csillag (héberül magén Dávid)** hat szára (**vagy az általuk közre zárt hat kis háromszög**) szintén a világot, a mi világunkat jelképezi, amelynek középpontjában (**a középütt keletkező hatszögben**) Isten szimbólumát találjuk.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

KÓRÁCH

Izrael népe Jákob fiainak leszármazottjaiból állt össze. Tizenkét fiú, tizenkét törzs. Az elsőszülött Reuben lett volna az örökös, de bűne miatt (az apja ágyasával hált) elvesztette ezt a jogot. Érdekes módon Lévi, aki semmi különösét nem csinált, sőt az apja Jákob, a búcsúbeszédében alkalmatlannak találta őt a vezetői szerepre, mégis ő lett a kiválasztott törzs vezetője.

„Simeon és Lévi testvérek erőszak eszközei az ő fegyverük. Tanácsukba ne jöj-jön lelkem. Gyűlésükkel ne egyesüljön méltóságom, mert haragjukban embert öltek.”

Az Örökkévaló Mózeszt választotta Izrael népének vezetőjévé, és Áront a főpapjának. Miután mindketten Lévi leszármazottjai, így lett általuk Lévi törzse a kiválasztott törzs. A hatalom hierarchiája itt is a rokonságon alapult. Áron utódai lettek a kohániták, a papok, míg a többi rokon, Lévi leszármazottjai, lettek a leviták, vezető szerepet kaptak a vallási életben. Nem volt más dolguk, mint a szertartásokat végezni, a Szent Sátorat fölállítani, szétszedni és a vándorlás során magukkal vinni az alkatrészeket, ezért cserébe a többiek harcoltak helyettük, ellátták őket élelemmel és különféle javakkal őket. Mózes és Áron unokatestvére Kórach is vezető szerepet kapott, 250 levita volt alárendelve feladataik ellátására. Egy idő után Korach ezt a pozíciót kevésnek találta. Úgy döntött, hogy összeesküvést szervez Mózes és Áron ellen, leváltja őket, átveszi a hatalmat és ő lesz egyszemélyben a főpap és a nép vezetője. Láta Mirjam bukását, mikor az Örökkévaló világosan megmondta, hogy Mózes nem az emberek választották vezetőnek, hanem Ő személyesen bízta meg ezzel a feladattal. Nem tanult belőle semmit, hanem inkább szövetségest keresett a puccshoz Mózes és Áron ellen.

Reuben törzse örökké elégedetlenkedett azért, mert nem őket választották a vezető szerepre az elsőszülöttségi jogon. Dátán és Ábirám a törzs két vezetőjét Korach könnyedén rábeszélte a lázadásra. Így már két törzs támadt Mózesre és Áronra, hogy leváltsák őket.

„Összegyülekeztek Mózes és Áron ellen és mondták nekik: Ez elég legyen nektek! Mert hisz az egész község, mindannyian szentek és közöttük van az Örökkévaló; miért emelkedtek hát ti az Örökkévaló gyülekezete fölé?

Mózes elkeseredett, mert most nem volt indok a lázadásra, egyszerűen egy ember nagyravágyása volt az oka a felfordulásnak. Úgy döntött, hogy példát kell statuálni, mert anarchia lesz a nép között, ha nem bünteti meg alaposan a lázadókat.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

Emlékezett rá, hogy mi történt Áron két fiával, amikor idegen tüzet tettek a serpenyőikbe, ezért javasolta az Örökkévaló ítélethozatalát. Korach és csapata álljon szembe Áronnal.

„Vegyetek magatokhoz serpenyőket, Kórach és egész csapata; tegyetek bele tüzet és tegyetek rájuk füstölő szert az Örökkévaló színe előtt holnap, és léssen, hogy az a férfiú, akit kiválaszt az Örökkévaló, az lesz a szent.”

Mózes ezután leszidja őket azért, mert nem elég nekik az a magas hivatal, ami az osztályrészük, hanem telhetetlenségükben mindent maguknak akarnak. Dátán és Ábirám erre visszakozik, magára hagyva Kórachot és embereit. Az emberek izgatottan, készültek a másnap reggeli Istenítéletre. Mózes ezután kérte az Örökkévalót:

„Ne fordulj áldozatuk felé!” Felsorakozott Korach és csapata, és velük szembe Áron egymaga, aki Mózes tanácsára a Szentélyből hozott tüzet a serpenyőjében.

„És vette mindegyik a maga serpenyőjét és tett rá tüzet és hintett rá füstölőszert; és ott álltak a találkozás sátrának bejáratánál Mózes meg Áron.”

Az emberek kíváncsian jöttek közelebb, hogy tanúi legyenek az eseményeknek. Az Örökkévaló ismét el akarta pusztítani az egész tábor: **„Különítsétek el magatokat e község közül, hogy elpusztítsam őket egy pillanat alatt!”**

Mózes kérésére az Örökkévaló csak a bűnösöket fogja elpusztítani, ezért a többieket elküldte Korach táborának a közeléből, majd szózatot intézett a néphez. Kihangsúlyozta, hogy nem önmagától jött közéjük, hanem az Örökkévaló bízta meg a vezetői feladattal. Ezt most be fogja bizonyítani., mert, ha úgy halnak meg a lázadók, mint egy átlagos ember, akkor nekik van igazuk, de ha a föld nyeli el őket minden tulajdonukkal együtt akkor valóban Mózes az Örökkévaló küldöttje:

„Ekkor meghasadt a föld, amely alattuk volt; és a föld megnyitotta száját és elnyelte őket és házaikat és minden embert, aki Korachhoz tartozott és minden vagyonukat, és befödte őket a föld és elvesztek a gyülekezet köréből.”

Ugyanolyan tűz jött ki az Örökkévalótól, mint amilyen megölte Áron két fiát, amikor idegen tüzet vittek be a Szentélybe.

„Fölemésztette a kétszázötven férfiút, akik bemutatták a füstölőszert.”

A következő számban folytatjuk a kalandot...

Daniel Tarr:

A kabbala története

V. rész

A **Tipheretből** tovább haladva a fény érinti a jobb, azaz az aktív oldalt, létrehozva a hetes számú **Netzah**, azaz az **Örökkévalóság** és a **Győzelem szefiráját**, majd a bal oldali, passzív oszlopon megteremti a nyolcas számú **Hod**, vagyis a **Viszszaverődés (vagy Ragyogás)** és a **Dicsőség szféráját**. A **Netzah** megmutatja a vonzás és a taszítás erejét, és szimbolizálja a **Chokmah-ból a Chesed-en** keresztül alászálló bölcsesség alacsonyabb szintű megnyilvánulását, az érzelmeket. A **Hod** megteremti az ingadozást, mely eddig a **Binah Énnélküliségéből** fakadóan rejtve volt a **Geburah** erejében. Ez az ingadozás okozza a gondolatok csillogását. A **Netzah** és a **Hod** együttesen adja a Cselekvés szintjét azt, ahol az isteni akarat végrehajtódik, mind a kiterjesztett, mind a beszűkült oldalon.

A két szefira alatt található a középső oszlopon a kilences számú **Yesod**, az **Alapítás**, ami egy tükör a tükörben. A **Fa** itt meglátja önmagát, mint a **Tipheret** tükörképe. A **Yesod** tartalmaz minden eddigi minőséget, és lefelé további **Fákat** hoz létre. Az emberben ez a tudatosság alsó szintje, a tudatalatti az, amit a **Tipheret** és a felsőbb szférák ki tudnak vetíteni. Itt láthatjuk meg először önmagunkat, a (látszat) személyiséget azt, amit tükröz a felső és azt, amit nem harmóniánk és önismeretünk függvényében. Itt alapozódik meg a **Netzah** és a **Hod** ereje és itt gyökerezik a **Tipheret**, vagyis az ego félelme.

A kollektív ego lakhelyeként a **Yesod** felel meg a hindu **Karmának**, ami a tettek következményeit újabb és újabb inkarnációkkal igyekszik kiegyenlíteni. Ez a folyamat, a **gilgulim** egészen addig tart, ameddig az ember fel nem ismeri és össze nem rakja egységes egészébe ego-darabjait, feloldva ezzel karmikus terheit. A **Yesod** a félelmek és a büntudat szférája is egyben. A **Tipheret** elérésével a személyiség teljessé válik, a **Yesod** szférából való kiemelkedéssel megszűnik a büntudat, miáltal a már felismert és megértett karmikus terhek már nem okoznak zavart, csak a kollektív emlékezetben kavargó álmok maradnak.

A **Yesod** érzékelés a világról, amit a tízes számú **Malkhuth**, vagy Királyság -mint a **Keter** kiegészítője- követ. Ebben a tizedik szefirában válik egységgé a hármasságok hármassága. Ekkor ér földet az isteni fény. Ez a **Shekhinah**, azaz az Isteni jelenlét az anyagban. Itt manifesztálódik a Teremtés, ami a **Keterben** lakozik.

A **Malkhuth** négyes természetű, a fa négy szintjét -a legfelső gyökeret, az alatta lévő törzset, az azalatti ágakat és a legalsó világot, azaz a gyümölcsöt- egyaránt

Daniel Tarr:

A kabbala története

V. rész

tartalmazza csakúgy, mint az isteni akaratot, elmét, szívet, testet. Az emberben a **Malkhuth** négy szintje az őselemek -a föld (**szilárd**), a víz (**folyékony**), a levegő (**légnemű**) és a tűz (fény)- által jut kifejeződésre. Ezek kölcsönhatásai, kapcsolatai és egyensúlya tartanak mindent életben, az isteni akarat által összetartva.

Minden szefirának kettős természete van. A **Chokmah** befogadónak és nőiesnek tekinthető a **Keter**-rel való kapcsolatában, mert magába fogadja az **Isteni Lehelletet**, az **Igét** vagy **Logos**-t, ám a **Binah** szemszögéből nézve férfias, teremtő jellegű, mert ebbe a szefirába közvetíti és transzformálja az Igét Bölcsességgé, hogy az itt Megértéssé váljon.

A **Keter** maszkulin jellegét a **Sekhina** feminin elve egyensúlyozza ki. A befogadó **Chokmah**-t az aktív, teremtő jellegű **Metatron** -a legmagasabb szinten álló teremtett lény- termékenyíti meg, és e kettő gyermeke lesz **Binah**, azaz **Avir**, a **Tér**.

A **Binah** nőies a **Chokmah**-val való kapcsolatában, ám férfiasnak tekintendő a **Chesed** felé, ahová tovább küldi, Kegyelemmé teszi ezt a megértést.

A **Chesed** nőies, mert befogadja a **Binah**-t, de férfias, mert megtermékenyíti a **Geburah**-t. A **Geburah** nőies, mert befogadja a **Hesed** erejét, de akaratát férfias, teremtő jelleggel közvetíti a **Tipheret**-be.

A **Tipheret** nőies oldalát mutatja a határozott és szigorú **Geburah**-nak, ám férfias a **Netzah** felé, amiben megtermékenyíti az érzelmeket. A **Netzah** engedi, hogy a **Tipheret** ereje teremtsen benne, ám férfias a **Hod** ingadozásával szemben.

A **Hod** nőies a **Netzah**-val, ám férfias a **Yesod**-dal szemben. A **Yesod** befogadó oldalát mutatja a **Hod**-nak, ám teremtő a **Malkhuth** szefirában.

A látszólag bukott **Malkhuth**, vagyis a Királyság alárendeli magát a **Yesod**-nak, ám férfias jelleggel teremt a **Keter**-ben, így téve lehetővé, hogy újra felemelkedjen és beleolvadjon a Koronába. A **Keter** nőies a **Malkhuth**-tal szemben, ám férfias jellegű a **Chokmah**-val, ami felé az Isteni Lélegzetet közvetíti. Ezt a szefirákat összefűző hatást, körforgást nevezik a kabbalisták **Mezla**-nak.

TALMUDI FOGALMAK VI. RÉSZ

חזקה

37. Cházáká – Tulajdon, tulajdonba vétel feltételezése. Ezzel a fogalommal gyakran találkozunk a **Háláchában**, és jelentése a kontextustól függ. **1.** A cházáká általában igaznak elfogadott, a tényeken, a körülményeken, egy bevett szokáson, vagy az emberi viselkedésen alapuló feltételezést jelent. Így például az elfogadott cházákót közé tartozik az a feltételezés, hogy „egy megbízott teljesíti azt, amivel megbízták”, vagy hogy „azok a gyerekek, akiket családtagként kezelnek, valóban szüleik leszármazottai”. **2.** Jogi értelemben a cházáká tulajdon birtoklását jelenti. Ha valaki bizonyos ideig gyakorlatilag birtokolt valamit (az időtartam változó a dolog jellegétől függően – pl. ingatlanulajdon cházáká esetében három év), ez bizonyíték arra, hogy a szóban forgó személy, állításának megfelelően, valóban a jogos tulajdonos. Annak a személynek, aki bizonyítani tudja, hogy a megfelelő időn keresztül folyamatosan birtokolta a dolgot, nem kell dokumentumokkal bizonyítani jogosultságát. A cházáká elegendő bizonyítékul szolgál. **3.** Az ingatlanulajdon tulajdonjogának átruházására vonatkozóan a cházáká a tulajdonlást bizonyító cselekedet végrehajtását jelenti. E cselekedet végrehajtása a kinján, amikor az egyik személy formálisan is tulajdonba vesz egy másik személytől ajándékba kapott vagy megvásárolt dolgot. **4.** A használati jogra (szolgálat) vonatkozóan a cházáká a tulajdon használatának jogát jelenti, még abban az esetben is, ha ez valamely másik személy számára kellemetlenséget vagy hátrányt jelent. Például, ha valakinek az ablaka egy másik személy udvarára néz, ez a magánélet háborításának számít. Ám ha az udvar tulajdonosa bizonyos ideig mégis engedélyezte az ablak használatát, az ablak tulajdonosa megszerezte a cházákát, és az udvar tulajdonosa nem perelheti be azért, hogy az ablakot befalazzassa.

חזקה שאין עמה טענה

38. Cházáká seéjn imá tááná – Olyan tulajdon, melyre semmiféle követelés nem irányul. A háláchá szerint az a személy, aki birtokol valamit, elvben tulajdonosa is annak a dolognak, hacsak be nem bizonyul ennek ellenkezője. Ez a feltételezés csak abban az esetben áll fenn, ha az illető azt állítja, hogy az érintett dolgot törvényes módon szerezte, vagyis megvette, ajándékba kapta, vagy örökölte. Ha ezt nem állítja, a dolog birtoklása – tekintet nélkül a dolog birtoklásának időtartamára – önmagában nem bizonyítja a tulajdonjogot.

חזן

39. Cházán – Szó szerint: tisztviselő, felügyelő. A talmudi korban az a személy, kinek feladata a rend fenntartása, különösképp a zsinagógában. Adott esetben a felügyelő vigyázott az ott tanuló gyerekekre is. Ezt a kifejezést csak a középkorban kezdték el az előimádkozóra is használni (lásd: **Sliách cibur**).

La Guardia, New York legjobb polgármestere bef. rész

Egy hónapig nem történt semmi, majd június 7-én négy felfegyverkezett SS-tiszt jelent meg a lakásban, **Gemmát** és férjét letartóztatták, és Budára, a Gyorskocsi utcai börtönbe vitték. Másnap viszont az egyik budapesti náci napilapban hosszasan írtak arról, hogy miként engedhetik a hatóságok, hogy a **New York-i** polgármester, Hitler legnagyobb ellenségének nővére Budapesten lakjon. Néhány napi fogva tartás és kihallgatás után **Gemmát** és **Hermannt** vonatra ültették, és **Linzbe**, majd a mauthauseni koncentrációs táborba vitték. Ugyanez történt **Yolandával**, annak férjével, **Ernövel**, és **Richárd** nevű kisfiukkal is. A két felnőtt férfit még **Mauthausenben** agyonverték, a nők és a kisfiú pedig a ravensbrücki munkatáborba kerültek, anélkül, hogy értesültek volna a családtagjaik haláláról. **Gemmát** megkímélték a kemény fizikai munkától, mert **Adolf Eichmann** azt remélte, hogy zsarolni tudja majd **Fiorello La Guardiát** a nővére fogva tartásával, de ebből végül nem lett semmi.

A háború vége után **Gemma**, a lánya és az unokája Berlinből kérvényezte, hogy bejuthassanak az Egyesült Államokba. **Gemma**, azzal, hogy hozzáment **Glück Hermannhoz**, elvesztette az amerikai állampolgárságát, **Yolanda** és **Richárd** pedig magyar állampolgárok voltak, így csak menekülteként juthattak volna be az országba. **Gemma** egy 1945. július 15-én kelt levélben arról írt a bátyjának, hogy próbálja meg kideríteni, mi lett **Hermannal** és **Ernövel**, élnek-e még, esetleg visszajutottak-e Budapestre. Az asszony szerette volna, ha bátyja felhasználja a kiterjedt politikai kapcsolatait, **Fiorello** azonban – a leveleken és az anyagi segítségen kívül – nem volt hajlandó a nepotizmusra, és akkor sem alkalmazott kivételes bánásmódot a családtagjaival szemben, amikor később az ENSZ menekülteket segítő hivatalának (az azóta már megszűnt UNRRA-nak) lett az igazgatója. 1946 januárjában kiderült, hogy sem **Gemma**, sem **Yolanda** férje nem élte túl a nácik terrorját, ezért **Gemma** visszakapta az amerikai állampolgárságát és lányával és unokájával közösen vízumért folyamodtak Dániában, amelyet meg is kaptak 1947 nyarán, amikor **Gemmáék** Koppenhágában végre felszállhattak egy Amerikába tartó hajóra.

"1946. májusában Budapesten híre terjedt annak, hogy La Guardia, New York város volt polgármestere hamarosan Budapestre érkezik. Édesanyja Mátyásföldön, ahol leányával és vejével együtt nyaralt, hirtelen megbetegedett és meghalt még 1915-ben.

La Guardia, New York legjobb polgármestere bef. rész

Sirhantja nemsokára látogatót kap, egy szeretőszívű fiút, aki távoli országból jön, édesanyja sírját látogatni." (Dolgozók Világlapja, 1946.05.04)

Ötszázmillió ember éhezett akkor a világban. **La Guardia** első beszéde nagy visszhangot keltett: „**Bevetett földeket akarok látni, nem gépirókat. A betűkkel telegépelt, vég nélküli szalag nem spagetti, amit meg lehetne enni. Gyors hajókat akarok! A búzának nincsenek politikai gátlásai!**” Ezt követően megindította az élelmiszerekkel és ruhaneműkkel megrakott UNRRA-hajóit a világ minden tájára. Bár Magyarország, mint Hitler „**utolsó csatlósa**” nem szerepelt a megsegítendő országok listáján, **La Guardia** intézkedésére négymillió dollárt kaptunk.

Ezek után megérkeztek Budapestre az emlékezetes UNRRA-csomagok, melyekhez tízezzrel jutottak hozzá a rászorultak. Ekkor énekelte Kazal László a vidám felhangú dalt, mely szerint a boldogsághoz két dolog szükséges: egy jó hozomány meg egy UNRRA-adomány...

La Guardia felfelé ívelő pályafutása Budapesten indult el. Itt élt nővérel, aki nyelvtanításból tartotta fenn családját és édesanyjával. **Fiorello** is nyelvtelenség volt, ennek köszönhetően az első világháborúban a budapesti amerikai követségen kapott állást. Magyarul tökéletesen beszélt. Pesten érettségizett az egyik kereskedelmi iskolában, 1917-től 1918-ig pedig az olasz fronton harcoló bombázóegységek parancsnoka volt. Ezt követően került el Budapestről **Fiuméba**, onnan hajózott át Amerikába. Akkor még nem tudhatta, hogy évtizedekkel később bekövetkezett halála után **New Yorkban** repülőteret, **Izraelben** pedig főútvonalat neveznek el róla.

A sors fintora, hogy az egymást 20 éve nem látó családtagok nem sokáig örülhettek egymásnak, **Fiorello La Guardia** ugyanis 1947. szeptemberében hasnyálmirigyrák következtében elhunyt. Gemma 1962-ben, 81 éves korában halt meg New Yorkban, európai emlékezetük azonban valamelyest megmaradt: a triszti zsidó közösség a **La Guardia** család életéről állított össze kiállítást, mely 2007. szeptember 2-án az **Európai Zsidó Kultúra Napján** volt látható.

Forrás: Dr. Goldberger Tamás

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

ב"ה

2023. AUGUSZTUS HAVI IMAREND

1.	kedd		7,00	19,00	14.
2.	szerda		7,00	19,00	15.
3.	csütörtök		7,00	19,00	16.
4.	péntek	☞ 19:56	7,00	19,00	17.
5.	szombat	ÉKEV vége: 21:06	8,00	20,30	18.
6.	vasárnap		8,00	19,00	19.
7.	hétfő		7,00	19,00	20.
8.	kedd		7,00	19,00	21.
9.	szerda		7,00	19,00	22.
10.	csütörtök		7,00	19,00	23.
11.	péntek	☞ 19:45	7,00	19,00	24.
12.	szombat	RÖÉ vége: 20:54 Újhold hirdetés	8,00	20,15	25.
13.	vasárnap		8,00	19,00	26.
14.	hétfő		7,00	19,00	27.
15.	kedd		7,00	19,00	28.
16.	szerda	JAJM KIPPUR KOTAJN	7,00	19,00	29.
17.	csütörtök	Újhold 1.	7,00	19,00	30.
18.	péntek	Újhold 2. ☞ 19:33	7,00	19,00	1.
19.	szombat	SOFTIM vége: 20:40	8,00	20,00	2.
20.	vasárnap		8,00	19,00	3.
21.	hétfő		7,00	19,00	4.
22.	kedd		7,00	19,00	5.
23.	szerda		7,00	19,00	6.
24.	csütörtök		7,00	19,00	7.
25.	péntek	☞ 19:20	7,00	19,00	8.
26.	szombat	KI TÉCÉ vége: 20:26	8,00	19,45	9.
27.	vasárnap		8,00	19,00	10.
28.	hétfő		7,00	19,00	11.
29.	kedd		7,00	19,00	12.
30.	szerda		7,00	19,00	13.
31.	csütörtök		7,00	19,00	14.

Á

V

H

Ó

N

A

P

E

L

U

L

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ה"ב

Ismeretlen zsidók nyomában XLIII. Klein Gitta

Klein Gitta, művésznevén Ghitta Carell (Szatmárnémeti, 1899. szeptember 20. – Haifa 1972. január 18.) magyar származású olasz fotográfusnő, az 1930-as évek egyik legkeresettebb portréfotósa.

Szatmárnémeti egy szerény körülmények között élő zsidó családjában született az előző századfordulón. **Budapesten Székely Aladártól, Landau Erzsitől, Máté Olgától és Werner Iréntől** tanult fényképezni, de pályája **Olaszországban** teljesedett ki. **1924**-ben firenzei látogatásakor ottragadt, felvette a **Carell** nevet, bizonyára a születési helye közelében fekvő **Nagykároly** városa után, némi nemesi származást színlelve vele. Önéletrajzában lipcsei és bécsi gyakornoki időt is hamisított magának. Magyar művészek és értelmiségiek egy **toszkánai** kis kolóniájának fáradságos látogatása során, **Fiesolében** megismerkedett **Vedres Márk** szobrásszal, aki bemutatta őt az olasz burzsoáziának és arisztokráciának. Műtermet nyitott, amelyben az olasz vezető réteg tagjai is megfordultak; politikusok, művészek, a szellemi élet kiválóságai. Egy idő múlva **III. Viktor Emánuel** olasz király udvari fényképésze lett. **Cesare Pavese** író, **Palma Buccarelli** kritikusnő, **Anna Volpi di Misurata** grófnő, **Bontempelli**, **Giuseppe Pagano** építész, partizán, **Marinetti**, **Papini**, püspökök, érsekek, **pápák** mellett **Galeazzo Ciano**, és felesége, **Edda**, és annak apja, **Benito Mussolini** arcvonásait is megörökítette. A **Rómába** látogató olyan hírességek, mint **Walt Disney**, **Neville Chamberlain**, **Korda Sándor** és felesége, valamint **Krisztina svéd királynő** is a megrendelői közé tartoztak. A magyarok közül **Hamza Lehel Mária** képzőművész, **Wodianer Andor** lisszaboni nagykövet, **Horty Miklósné**, **Bethlen Margit** grófnő és **Körmendi Ferenc** (író) szintén.

Retusálással tette képeit utolérhetetlenül légiessé. A **18x24**-es üvegnegatívok gyakran mindkét oldalát megkapargatta. Ha a modellje alakja nem volt ideális, azon is „**segíteni**” tudott. Még karrierje csúcán sem bízta el magát. Modelljeit nem csupán gépe elé ültette, hanem bőröndnyi ruhát készítettett össze már előre, hogy kiválaszthassa a megfelelőt, és mielőtt nekilátott volna a munkának, elteázgatott velük, hogy közelebbről megismerje karakterüket. Akár pápáról, színésznőről vagy a fasiszta vezérről volt szó, el kellett nyernie bizalmukat is.

Kapcsolatainak köszönhetően, bár őt is érintették az **1938**-as faji törvények, nem esett bántódása, nem is deportálták. A viláégés után egyre kevesebb szükség volt az általa képviselt portréiskolára, abban a felgyorsult világban. Nem használt a technikai újdonságokat, kizárólag műteremben fényképezett még akkor is, amikor már teljesen divatba jött a szabadtéri portréfotózás.

Az első portréfotókat **Piemont hercegnőjéről, Marie-José belga hercegnőről, II. Umberto olasz király feleségéről** készítette. Hagyományos berendezéseket használt – egy hatalmas állványos gépet a milánói **Luigi Piseroni** cégtől –, amelyen azonnal megtanult dolgozni. Ez a nagy formátumú üveglemezekre (**18x24**) exponáló kamera, néhány lámpa, a zársebesség és a rekesz közötti helyes összefüggés alkalmazása **Carell** vitathatatlan tehetségét jósolták. A képkivágásokra, az expozícióra, a részletekre, a fények használatára összpontosítva, összetéveszthetetlen stílusát a lemezen rögzített negatívok adták, amelyeken türelmesen végezte az utómunkálatokat a munkaasztalnál, különleges szerszámokkal –

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Ismeretlen zsidók nyomában XLIII. Klein Gitta

ceruzákkal, festékekkel, ecsetekkel, kaparókkal –, amelyektől a műhelye úgy nézett ki, mint egy festőé. Mindezt egyik kiváló mesterétől **Pécsi Józseftől** leste el, akivel talán **Vedres** ismertette össze, amikor **Magyarországra** látogatott, s akinek tevékenysége kezdetén, nagyon hasonlított a képi ízlésére, s aki nem kifogásolta a negatívok manipulációját.

Marie-Joséval és a húszas évek két másik jól ismert női alakjával, **Margherita Sarfattival** és **Edda Ciano Mussolinivel**, a **Duce** leányával a nem hagyományos, határozott, emancipált karakterekkel, bár ideológiailag egymástól távol estek, mégis nagyon jól kijött. **Sarfatti** a huszadik század ismert, gyönyörű műkritikusa, műteoretikusa szintén zsidó nő, **Mussolini** nagy felemelkedésének, a fasiszmus kulturális politikájának részvevője volt.

Ő mutatta be **Carellt Eddának** és a művészvilágnak. A harmincas évek közepén fényképeinek fő modelljei is ők lettek, egyedül vagy gyermekeikkel együtt. Ők szorgalmazták, hogy **Carell** készítsen két portrészorozatot **Mussoliniről**, **1933**-ban és **1937**-ben. Ebben az időszakban a fasiszta párt olyan prominens tagjait is fényképezte, mint **Annibale Scicluna Sorge** kultuszminiszter.

A faji törvények kihirdetése **1938**-ban megzavarta az olasz zsidók és életét, ám őt nem üldözték, nem is deportálták, csak szerepét, nevét cenzúrázták ki. **Róma** és **Milánó** között ingázva töltötte a háborús éveket, amiben segített neki néhány, ebben az időszakban megszilárdult barátsága. A háború után folytatta tevékenységét, bár **Marie-José**, **Sarfatti** és **Edda**, a három „**istennő**” eltűnt a látómezejéből. Kiállításokat rendezett munkájának előmozdítása érdekében, de már nem ugyanazzal a lelkesedéssel élt, amely hallgatólagosan a fasiszmus széles körben megosztott és drasztikusan elhúzódozó nyomát viselte magán.

Fokozatosan, a régi és új ügyfelek átrendeződésével, de főként a **XXIII. János pápa** alakjáról, **1960**-ban készült portrészorozatával, **Mussolinihez** kötött emléke elhomályosult. A hatvanas évek végén hirtelen elhagyta **Olaszországot**, ahol **1959**-ben már állampolgárságot szerzett; néhány barátjára hagyta otthoni stúdiójának, bútorainak és felszerelésének felszámolását; a mintegy ötvenezer példányból álló negatívgyűjteményét a **Ferrania** vásárolta meg, amely a **3M**-mel fuzionálva, **1970**-ben **Rómában** és **Milánóban** kiállítást rendezett munkáiból. „**Már régen nem dolgozok, nagyon régen. Nem tudok dolgozni. Manapság az embereknek már nincs lelük. Én viszont csak a lelket tudom fényképezni.**” – Alapossága, amellyel a munkáját végezte, feleslegessé vált a felgyorsult, modern világban. Betegsége sem tette lehetővé, hogy kimozduljon hazulról. **1972**-ben **Haifában** érte a halál.

Az arisztokrácia, a burzsoázia, a fasiszmus korifeusainak portréi egy bizonyos bizalmatlanságot keltek a vele szembeni harcos kritikákban, amelyek bár érzékelik munkájának fontosságát, amely visszalép a hétköznapi jelenségeihez, vagy marxista őseihez fűződik. A fotográfus technikáinak és kifejező mesterségének szociológiai elemzése felesleges.

Mottója: „**Én nem az arcot fényképezem, hanem azt a valamit, ami előtte lebeg. Ezt a megfoghatatlan lebegést, áttetsző izzást, gondolom, a legnehezebb előhívni.**”

Forrás: (wikipedia)

Adam S. Ferziger: A magyar ortodoxia és a cionizmus

II. rész

Schück elmagyarázza, hogy a **Hibbat Cion** azzal az eszmével különbözteti meg magát, hogy a zsidó népnek meg kell szereznie és meg kell művelnie Izráel földjét ahhoz, hogy a "tejjel-mézzel folyó ország" státusa helyreálljon. Ha ezt a természetes cselekedetet sikerül végrehajtani, akkor ez Istent is ösztönzi majd arra, hogy természetfeletti képességét felhasználja Jeruzsálem helyreállítására. „Ha (kiemelés tőlem – Ferziger) ezek az eszmék helytállóak - mondja Schück -, akkor arra kellene kötelezni Izráel minden bölcsét, hogy bátorítsa népét a Hevrat Cion ügyének támogatására.”

E megjegyzésekből a vallásos cionizmus központi eszméinek bizonyos előmozdítását láthatjuk. A cionizmus az egyedüli doktrína, amely a zsidó népet újra egyesítheti. A bevándorlás természetes folyamata a megváltás isteni tervének része. A fizikai munka cselekedetével a termőföld spirituális jelentőséget nyer. Másrészt pedig az, hogy **Schück** inkább a **Hevrat Cion (Cion-egylet)** kifejezést használja, semmint a **cionut**-ot, a **Herzl** csoporttal való specifikus azonosság hiányára utal.

Schück rabbi a legkedvezőbb pillanatban, Jeruzsálembe érkezésekor, a **Régi Jisuv** bástyájában, a **Haluka** társaságban tartott első nyilvános beszéde alkalmával messze kiemelte a mezőgazdasági termelés értékét. Rási kommentárjának egyik ággádikus darabjában, a **Bavli Szanhedrin**-ben (91) ez áll: „Amikor a Föld bőkezűen megtermi gyümölcsét, akkor jó el hozzánk a messiási korszak”. **Schück** erre a kommentárra alapozta beszédét, amikor felszólította hallgatóságát: „Fivéreim és barátaim! Miután abban a szerencsében részesültünk saját szemünkkel látjuk, hogy Izráel gyermekei őseink földjének számos helyén szentségben és tisztaságban élnek és munkájukkal birtokba veszik e földet és e föld bőven megtermi gyümölcsét. Miben híhet az ember, ha elutasítja ezen cselekedetek megértését, amelyek beteljesítik rabbi Abba szavait: nincs ennél nagyobb jele a megváltásnak ... Hol van az az ember, aki közönyös maradhat orosz és román fivéreink szenvedéseinek láttán? Számukra nincs más menekülés másutt, mint Cionban. Ki tudna ellenállni annak, hogy boldogan felajánljon egy szent sékelt Cion földjének megszerzésére? Ezért hát azt mondom nektek: teljes hittel hiszem, hogy a megváltás szikrái elérkeznek hozzánk. Áldassék (Isten), aki életben tartott bennünket, erőt adott nekünk és még időben idehozott minket.”

E helyütt újból a cionizmus két fő összetevője kap hangsúlyt: a gyakorlatias, mely szerint Izráel földjének menedékként kell szolgálnia a diaszpórában szenvedő zsidók számára, valamint hangsúlyt kap az a hatás, mely szerint egy produktív társadalom szentföldi visszaállításának messianisztikus szerepe lehetne. Ebből arra következtethetnénk, hogy a sékel-hozzájárulásra tett célzás egyenesen a cionista társaság toborzására utal. Az a tény azonban, hogy **Schück** meghatározásában ezt a pénzt inkább földvásárlásra kell szánni, nem pedig egyszerűen szervezésre, azt mutatja, hogy **Schück** a cionisták letelepedését és nem politikai vállalkozásukat támogatta.

A következő napon **Schück** első ízben tett látogatást a **Nyugati Falnál**. A szent helyen Istenhez szálló könnyes imáiban elsősorban az orosz és az algériai zsidóság nehézségeiről és szenvedéseiről emlékezett meg. **Schück** rabbi különösen frusztrálónak találta a helyzetet, hiszen kínálkozott rá megoldás - a visszatérés **Cionba**. Ám ahelyett, hogy ezt az eszmét bátorítanák „a rabbik szembe helyezkednek Hibbat Cion (kiemelés az eredetiben - Ferziger) szent eszméjével, s ha egy, avagy két személyiség netán fellép is és áldozatosan támogatja Cion békéjét és Jeruzsálemet, jóval többen vannak azok, akik ellene vannak és égnek a vágytól, hogy királyok és miniszterek előtt rágalmassák a cionistákat.”

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Adam S. Ferziger: A magyar ortodoxia és a cionizmus

II. rész

Schück rabbi állításai na k e legutóbbi példája, melyben szemmel láthatólag a cionizmust támogatja, ismételt ígélet arra, hogy a „**zsidókérdés**” megoldását a palesztinai letelepedésben látja. És ami ennél is fontosabb, nyíltan kiviláglik tudatossága, hiszen egy efféle terv támogatásával szembekerül a legtöbb ortodox rabbival, kivált az oroszországiakkal, ahol pedig legnagyobb volt a nyomorúság.

Akkor hát miért kérdőjelezem meg ama jellemzés bölcsességét, amely szerint rabbi **Salamon Cvi Schück** cionista volt? Először is az a tény, hogy bizonyos gondolatok kimaradtak a téma fejtegetéséből, éppen olyan jelentések lehetnek, mint az, hogy bizonyos alkotóelemek felvetődtek. Ha figyelembe vesszük, hogy ez az utazás **1905**-ben történt, akkor elvárható a cionizmus politikai oldalának észrevétele, a nemzeti forradalom itt végbement valamilyen felismerése. Habár kevés dolog akad, amely a **Hibbat Cion** e korai szakaszában megkülönböztetné egymástól az aktív résztvevőket, sokan közülük úgy határozta k, hogy a tisztán politikai napirendi pontok bemutatásával felhagynak a cionizmussal. Ami **1880**-ban vagy **1890**-ben a cionizmus ügyéhez való hűség jellemző kinyilvánításának tetszhetett, az **1905**-ben legfeljebb kétes értékű helyeslés volt. Ahogyan a héber közmondás tartja, **ha-ikkar haser min ha-sefer (a lényeg hiányzik a munkából)**.

Rádásul annak ellenére, hogy **Schück** kritizálta a háláhát és izgatottan **figyelte Petah Tikva és Rison Le-Cion** új településeinek eredményeit, kirándulásán idejének nagy részét a **jesivák** és egyéb régi intézmények látogatására fordította. Őszinte vallásos meggyőződésük és egyszerű felajánlásuk iránti lelkesedése töretlen volt. Világos, hogy nemcsak a jeruzsálemi közösség vallásos buzgalmával vállalt azonosságot, amely azért hevítette őket, mert **Izrael** földjén élnek, hanem a síkságon dolgozó földművesekkel is. Ez kiviláglik abból a színes beszámolóból, amelyet **Jeruzsálem** vezető rabbijaival, **Joszeif Haim Sonnenfelddel és Smuél Salanttal** való találkozásáról írt le, valamint a huszonnégy **Kollel** névsorán, amely szerint a „**nemzet papjai**” életüket az „**atyák földjén**” való tanításnak szentelték.

Az az ihletettség, amelyet e közösség nyújtott és amellyel **Schück Erec Izraélt** szemlélte, a jeruzsálemi **Saare Cedek-kórházról** leírtakban ölt testet. A kórházi látogatásra **Zonnenfeld** rabbi vitte el **Schücköt**. „**Amikor láttuk, hogy az orvosok és mind azok, akik a kórházat vezetik, milyen csodálatos hittel élnek és milyen aggályos pontossággal teljesítik a parancsolatokat azt mondtam eltávozásomkor áldott a szem, amely látta mindezt, mert ez annak a jele, hogy a sehina Izraéllal maradt Izrael földjén. Az ilyen jótékony munka jutalomban részesül a Messiás eljövetelkor, ámen**”.

Schück ugyanazzal az izgalommal figyelte a „**Tóra és az élet**” e kombinációját, mint amivel **Petah Tikva és Rison LeCion** farmereit. Úgy tűnhet, hogy számára a palesztinai vállalkozások megítélésének kérdését nem a cionista mozgalomhoz való csatlakozás jelentette, ha nem inkább az, mit lehet még tenni a **Tóra** szellemében a zsidó letelepedés ügyében.

A magyar hazafiság kérdését ugyancsak fontos felbecsülni **Schück** cionizmusában. Naplójában büszkén közli, hogy az osztrák-magyar konzul megjelent a felolvasásán, amelyet a **Mea Searim** nagy, még állóhelyein is zsúfolt zsinagógájában adott. Naplójának e helyén épp olyan lelkesedő nyelvezetet használ, mint amikor leírja az **Új Jisuvot** vagy a **Régi Jisuv** rabbinikus alakjait. Mi több, biztosít bennünket, hogy számos alkalommal imába foglalta **Ferenc József** királyt.

Folytatjuk...

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

RECEPT-TÁR

Puttanesca pulykamell meggyсалátával és grillezett padlizsánnal

A puttanesca eredetileg egy olasz tésztafajta, ami brutálisan jó, úgyhogy összekevertem az alapanyagokat és csináltam belőle egy pácot, ami most pulykamellre került rá. Mellette egy kicsit extrább salival.

Hozzávalók: 4 fő

A pulykához:

- 1 szelet szardella
- 60 g sűrített paradicsom
- 1 tk fokhagymapor
- 1 tk morzsolt oregánó
- 1 db chili
- 1 ág rozmaring
- 4 ek olívaolaj
- 600 g pulykamell
- só

A meggyсалátához:

- 100 g meggy
- 50 g zöld olívabogyó
- 1 ek kapribogyó
- ½ csokor petrezselyem
- 1 ek olívaolaj
- só

A padlizsánhoz:

1 db nagyobb padlizsán (450 g/db)

Elkészítés:

A puttanesca pulykamell recept első lépéseként a hús pácát készítjük el. Ehhez a szardellát összevágjuk, aztán a kés lapjával összepépesítjük, és mehet egy keverőtálba a sűrített paradicsommal, a fokhagymaporról és az oregánóval együtt. A chilit és a rozmaringról lecsipkedett leveleket a lehető legapróbbra vágjuk, és az olívaolaj társaságában ezek is mehetnek a pác-hoz.

A pulykamellet ujjnyi vastag szeletekre vágjuk, belemasszírozzuk a pácot, aztán legalább fél órát állni hagyjuk a hűtőben.

A meggyсалához a meggyet megszabadítjuk a magjaitól és elfelezzük. Az olívabogyót karikákra vágjuk, a kapribogyót felaprítjuk, és ezeket összekeverjük a meggyel. A petrezselymet is finomra vágjuk, aztán az olívaolaj és egy kevés só társaságában a salsához keverjük.

A padlizsánt hosszában ujjnyinál kicsit vékonyabb szeletekre vágjuk, és a pulykával együtt felpakoljuk a közepesen forró grillre. Mindent megsózunk (de csak miután a grillrácsra kerültek!), majd a padlizsánt oldalanként 5-6 percig, a pulykát pedig 2-3 percig sütjük.

Tálalásnál lefektetünk a tányérra néhány szelet padlizsánt, mehet rá a felszeletelt pulyka és végül a salsa.

Forrás: (streetkitchen)

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

Könyv jelent meg a 135 éves Frankel Zsinagógáról

Augusztus 8-án ünnepelte fennállásának százharmincötödik születésnapját a BZSH budai ékköve, a Frankel zsinagóga.

Születésnapján került ki a nyomdából egy új könyv, amely önéletrajzi és helytörténeti tartalmával egyaránt emléket állít a Frankel Leó út 49. szám alatti épület mártírjainak, a zsinagógának és az egykori Budai Zsidó Hitközségnek.

Az „**Ide születni**” című könyv Elbert Márta, a Magyar Filmgyártó Vállalat korábbi munkatársa és Goldberger Tamás író, orvos munkájának köszönhető, a kiadást az „Alapítvány a zsidó jövőért” támogatta.

Az alapítvány kuratóriumának elnökeként többek között Mester Tamás, a Budapesti Zsidó Hitközség (BZSH) elnöke, a Mazsihisz alelnöke írta a könyv előszavát, amelyben felhívja a leendő olvasók figyelmét egy mesebeli belbudai házra, amelynek „szíve” egy zsinagógát rejt.

A számos képpel illusztrált, eredeti dokumentumokat az olvasó elé táró könyv bemutatójára előreláthatólag 2023. októberében kerül sor.

Forrás: (bzsh)

Izrael befagyasztja a pénzügyi alapot az arabok számára

A Netanjahu-kormány befagyasztja a kelet-jeruzsálemi arab településeket és a palesztinok oktatását segítő pénzügyi alap vagyont – közölte a pénzügyminiszter.

Újságírók előtt – a szélsőjobboldali **Vallásos Cionizmus** párt vezetője, – **Becalel Szmotrics** azt mondta, a helyi arab önkormányzatoknak szánt alap egy része „**gyaníthatóan bűnözők és terroristák**” kezébe jut. „**Kormányunk prioritásai eltérnek az előző, baloldali kormányzat prioritásaitól, és ezért nem kell szabadkoznunk**” – fogalmazott hétfőn a rasszista nézeteket valló tárcavezető. Az oktatást segítő pénzügyi támogatásra kitérve **Szmotrics** elmondta, mindaddig nem hagyják jóvá az erre szánt összegeket, ameddig az (**arab**) egyetemi kampuszokon nem vetnek véget a szélsőséges iszlamista tevékenységeknek.

Az izraeli Kan rádió már vasárnap beszámolt a befagyasztás szándékáról, mégpedig a belügyminisztérium **Szmotricsnak** szóló levelére hivatkozva, melyben a tárca sürgeti a minisztert, szabadítsa fel azt a 315 millió sékelt (**30 milliárd forint**), melyet korábban az arab önkormányzatoknak, valamint az oktatási programok működtetőinek megígértek. **Gila Gamliel** hírszerzési miniszter (**Likud**) a – korábban Twitter néven ismert – X platformon azt közölte, igyekszik meggyőzni **Szmotricsot**, szabadítsa fel az oktatási programok támogatására szánt összeget. „**Az arab lakosság oktatásba integrálása nagyon fontos mind társadalmi, mind gazdasági, mind pedig biztonsági szempontból is**” – írta.

Az arab pártokból alakult **Közös Lista** vezetője, **Manszur Abbasz** parlamenti képviselő újságíróknak leszögezte: az arab állampolgároknak minden joga megvan az alaphoz, az ugyanis azért jött létre, hogy csökkentse az arab és a zsidó közösségek között feszülő szakadékokat.

Forrás: (israelinfo)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

				A POÉN 1. RÉSZE	KÉST KÖ- SZÖRÜL SZÉT- DOBÁL	BE- LÜL TÉPI ÜGY	RIZSES ÜRÜHÜS	UGYAN! TESSÉK! KÖLTŐI SZÓVAL	LEVELET ÚJRAFO- GALMAZ	
				TESLA RÖVIDEN						E
				RUHÁT VASAL						
				VÁG A KENYÉR- BŐL				PART- SZAKASZ! A KOKAS PÁRJAI		
VÍZBEN ÁLL!		SZÁJAT KINYIT			ENERGIA, RÖVIDEN		HIBÁS			
KRÓM- DARAB!		NÉMET ÍRÓ (THOMAS)		MOZIBAN VETÍTİK						
ÚT LERÖ- VIDÍTÉSE				FABULA						
ENNEK PÖT- LÁSÁRA	A POÉN 2. RÉSZE	ELLENT- MONDÁST NEM TÜRÖ	NEWTON, RÖVIDEN LÓTÉR SZÉLEI!	DIADAL- MASKODIK BELE- FÁSUL	VILLA- MOSSÁG RAKO- MÁNY		IV. LÁSZLÓ ELŐNEVE MILLI- RÖVIDEN			
						TAGADÓ- SZÓ		ELLENBEN		
						ÁLLÓVÍZ PARTJAI!		HAVASI EMBER		
EME								ÁZSIAI ÁLLAT		
LÉNYEG- TELEN								TÖRTÉ- NELEM		
KIEJTETT BETŰ			ÖLTÖZTET EGYKORI KELME- MÉRTÉK			MESINEK IS BECÉZIK REPÍT				
TANTÉTEL			NEGATÍV, RÖVIDEN			A KÖRHÁZ JELE		ÖSVÉNY		
MÁS			HAVIJEGY			ALKALMAZ		MŰKÖDIK AZ ÓRA		
				A TETEJÉ- RE ÍVEL						
				FERDE				NÉMET AUTÓJEL		
MEZBEN VANI!					PRIVÁT			VÍZÖZÖN		
IPAROS JOBKKEZE					A MAGAS- BA HAJÍT			SZÉT- KERGET		
ÖSVÉNY ELEJE!			HOSSZ- MÉRTÉK			POTYOG A KÖNNYE		RENDBEN!		
			KISSÉ VIZES!			DISZNÓ- SZÓR		SZÁNDÉK		
RÖNTGEN, RÖVIDEN		HOZZÁ- IGAZÍT					ÖV KAPCSA			
		ÉNEK					PÉPES ÉTEL			
ÁLDO- ZATOS							FELSŐ VÉGTAG RÉSZE	RÓMAI 1-ES		
							AKADÁLY	KERTI ESZKÖZ		
KAJRÓ HATÁRAI			TISZTELT, RÖVIDEN		ÁR SO- KALLÁSA					
ÍRÁSJEGY			MŰVELET RÉSZE!		BANKHÁZ OLDALA!					
				BALLÉPÉS				USA-BELI SZABVÁNY		
				VÍZCSEPP!				RÁDIUSZ, RÖVIDEN		
A BŐR VEGYJELE	T									
						ELNYŰ- HETEL- LEN				

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ב

IMÁIDŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Aug. 11. – 2023. Aug. 18.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
11. péntek	7:00	19:00
12. szombat	8:00	20:15
13. vasárnap	8:00	19:00
14. hétfő	7:00	19:00
15. kedd	7:00	19:00
16. szerda	7:00	19:00
17. csütörtök	7:00	19:00
18. péntek	7:00	19:00

Ámud: alacsony pulpitus a bimá és a frigyszekrény között az áskenázi zsinagógákban.

Általában alacsonyabb, és a következő versszak iránti tiszteletet fejezi ki: "A mélységből kiáltok Hozzád, Uram" (Zsoltárok 130:1., Bráchtot 10b.) Az istentiszteletet az ámud-ról vezetik, a Tórárt a bimán olvassák. A szefárd zsinagógákban az egész istentiszteletet a bimá-ról vezetik.

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
11. péntek	19:45	12. szombat	20:54
18. péntek	19:33	19. szombat	20:40

POÉN SAROK

A paraszt bácsi igyekszik a Parlamentbe. Biciklijét a falnak támasztja. Mire az örök:
- Bácsikám, hát nem gondolja komolyan, hogy csak úgy letámasztja ide a biciklijét? Hát ide politikusok járnak!
- Politikusok? Igaza van, akkor jobb lesz, ha lelakatolom.

Események

Mester György alelnök úr tartott járzeit-ot anyai nagyapja emlékére, tikunt adott a reggeli imádkozás után ez alkalomból.

Zilber József előjáró úr szintén járzeit-ot tartott, adománnyal járult hozzá a körzet működéséhez.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt augusztus 16.-án, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuváros utcai Templomkörzet
Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuváros utca 4.
Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor